

De Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

Per 1 mei 2016 vervalt de Verklaring arbeidsrelatie (VAR). De nieuwe Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) vervangt de VAR. Deze Wet DBA heeft gevolgen voor opdrachtgevers en opdrachtnemers in Nederland, er dienen nieuwe afspraken gemaakt te worden in een overeenkomst van opdracht of overeenkomst van aanneming van werk (verkort weergegeven: overeenkomst van opdracht). De afspraken die binnen de VAR van toepassing waren, vervallen definitief per 1 mei 2016. Voor een belangrijk deel is deze nieuwe wetgeving erop gericht om schijnzelfstandigheid van zzp'ers tegen te gaan. In deze brochure leest u wat er is veranderd.

Veranderingen vanaf 1 mei 2016

Werkt u met, of bent u, een opdrachtnemer met een VAR-verklaring? Dan is het verstandig om actie te ondernemen, zodat u tijdig bent voorbereid op de invoering van de Wet DBA per 1 mei 2016. De belangrijkste wijziging is dat de VAR wordt afgeschaft en dat er door middel van overeenkomsten van opdracht wordt beoordeeld of er een verplichting bestaat om loonheffingen en sociale premies af te dragen.

Tip voor de opdrachtgever: Inventariseer tijdig met welke partijen er op basis van een VAR wordt gewerkt. Vanaf 1 mei 2016 is de VAR niet meer geldig.

Modelovereenkomsten

De Belastingdienst kan aan de hand van overeenkomsten van opdracht toetsen of er een verplichting bestaat om loonheffingen af te dragen. De Belastingdienst heeft algemene modelovereenkomsten op haar website gepubliceerd en specifieke modelovereenkomsten voor verschillende branches en beroepen. Maar u kunt ook zélf een overeenkomst van opdracht (laten) opstellen die u vervolgens kunt voorleggen aan de Belastingdienst.

Er bestaat overigens geen verplichting om de overeenkomst van opdracht voor te leggen aan de Belastingdienst of om een modelovereenkomst van opdracht te gebruiken. Als er onduidelijkheid of onzekerheid bestaat over de kwalificatie van de arbeidsrelatie, is wel te adviseren om de overeenkomst van opdracht door de Belastingdienst te laten toetsen.

Door het gebruik van de modelovereenkomsten van de Belastingdienst of eigen overeenkomsten van opdracht die zijn getoetst door de Belastingdienst, zijn opdrachtgever en opdrachtnemer er in eerste instantie van verzekerd dat er geen loonheffing hoeft te worden afgedragen.

Tip voor de opdrachtgever: Beoordeel de huidige werkwijze met zzp'ers: is er reden tot twijfel of er toch sprake is van een dienstbetrekking?

Toets

De Belastingdienst toetst de overeenkomst van opdracht aan de hand van criteria die leiden tot het ontstaan van een arbeidsovereenkomst, namelijk: (1) loon, (2) persoonlijke arbeid en (3) gezagsverhouding.

“De arbeidsovereenkomst is de overeenkomst waarbij de ene partij, de werknemer, zich verbindt in dienst van de andere partij, de werkgever, tegen loon gedurende zekere tijd arbeid te verrichten.”

De Belastingdienst beoordeelt de overeenkomst van opdracht in grote lijnen als volgt:

Loon: is de opdrachtgever verplicht om loon te betalen? Loon is de vergoeding voor de afgesproken arbeid. Over het algemeen is er sprake van een vergoeding voor de overeengekomen werkzaamheden in een overeenkomst van opdracht.

Persoonlijke arbeid: is er een persoonlijke verplichting om arbeid te verrichten? Als de opdrachtnemer zich vrijelijk mag laten vervangen, dan ontstaat geen verplichting van de opdrachtnemer om persoonlijk arbeid te verrichten. Er wordt dan niet voldaan aan het vereiste om persoonlijk arbeid te verrichten om te komen tot een arbeidsovereenkomst. Een opdrachtgever mag wel objectieve voorwaarden verbinden aan de vervanging van de opdrachtnemer, mits deze voorwaarden maar niet samenhangen met de persoon van de opdrachtnemer/vervanger.

Gezagsverhouding: is er sprake van een gezagsverhouding tot de opdrachtgever? Om te voorkomen dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst is het onder andere belangrijk dat de opdrachtnemer zelf zijn werkzaamheden kan indelen, zijn eigen bedrijfsmiddelen meeneemt en de volledige verantwoordelijkheid draagt voor de uitoefening van de werkzaamheden. Bij de beoordeling of er sprake is van *materieel gezag* wordt gekeken naar de bevoegdheid van de opdrachtgever om instructies en aanwijzingen te geven met betrekking tot de uitoefening van de werkzaamheden. Bij de beoordeling of er sprake is van *formeel gezag* wordt gekeken naar de bevoegdheid van de opdrachtgever om werktijden, werklocatie en/of vrijedagen te bepalen.

Voorwaardelijke vrijwaring

De vrijwaring om geen loonheffingen af te dragen aan de Belastingdienst geldt voor een periode van vijf jaar. Dit betekent dat zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer voor een periode van vijf jaar in principe weten waar ze aan toe zijn voor wat betreft de beoordeling van de specifieke arbeidsrelatie.

Let wel: het gaat hier om een voorwaardelijke vrijwaring, waarbij de Belastingdienst altijd het recht heeft om anders te oordelen indien de werkwijze in de praktijk niet overeenkomt met de tekst van de overeenkomst van opdracht.

Tip voor de opdrachtnemer en de opdrachtgever:

Zorg er voor dat de overeenkomst van opdracht op maat is geschreven zodat de inhoud ervan aansluit bij de wijze waarop er in de praktijk met elkaar wordt samengewerkt.

Handhaving

De Belastingdienst heeft aangegeven dat er tot 1 mei 2017 een implementatietermijn geldt. Dit betekent dat in de periode van 1 mei 2016 tot 1 mei 2017 de Belastingdienst alleen toezicht houdt. Dit is in de vorm van voorlichting over de nieuwe werkwijze en het bieden van een helpende hand bij de invoering van de nieuwe werkwijze. Opdrachtgevers en opdrachtnemers dienen – waar nodig – wel hun werkwijze aan te passen, omdat de VAR per 1 mei 2016 wordt afgeschaft; er geldt een inspanningsverplichting.

Stappenplan

Vanwege de geldende inspanningsverplichting is het advies dat opdrachtgever en opdrachtnemer op tijd vooruitkijken naar de wijzigingen van de Wet DBA. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende stappen:

- Wie werken tot nu op basis van een VAR-verklaring?
- Beoordeel de huidige werkwijze en eventuele overeenkomsten van opdracht.
- Willen beide partijen nog steeds dat er buiten een dienstbetrekking wordt gewerkt? Is dat niet het geval, dan kan er gekozen worden voor een loondienstverband.
- Pas de overeenkomst van opdracht aan. Of maak een overeenkomst van opdracht op basis van de wijze waarop er feitelijk invulling wordt gegeven aan de uitvoering van de opdracht. Let hierbij op de wijzigingen die de wet DBA met zich meebrengt.
- Leg de nieuwe overeenkomst van opdracht aan de Belastingdienst voor.
- Leg de acties vast die worden ondernomen en die duidelijk maken dat er buiten een dienstbetrekking wordt gewerkt. Dit in het kader van de inspanningsverplichting.

Heeft u nog vragen over de Wet DBA? Neemt u dan contact met ons op.

Disclaimer

Deze brochure is gebaseerd op de (voorgestelde) regelgeving zoals die in de op 01 april 2016 bekend was. Deze nieuwsvoorziening is met grote zorg samengesteld. Voor eventuele onvolkomenheden kunnen wij geen aansprakelijkheid aanvaarden. Druk- en zetfouten voorbehouden.